

การสอนวิชาศีลธรรมในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา

นางพรเดชา ทุลาภิรักษ์

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
001916
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

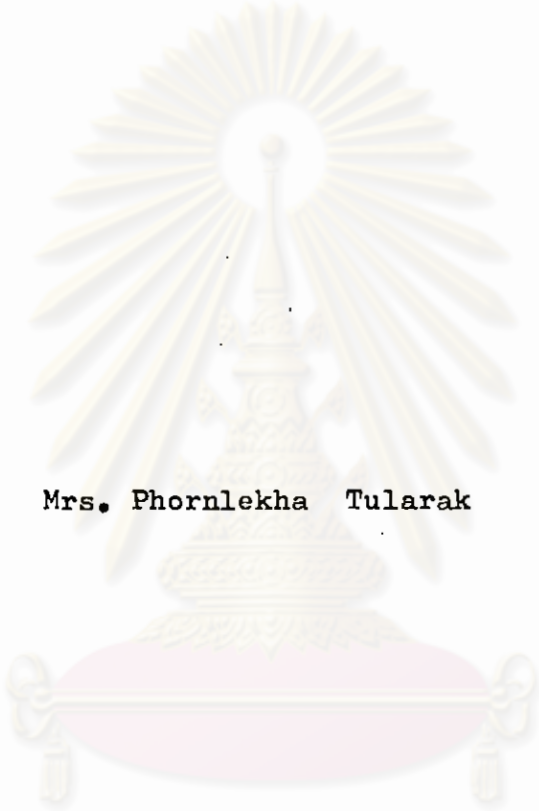
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
แผนกวิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2518

J166303316

THE TEACHING OF ETHICS AT THE LOWER CERTIFICATE OF EDUCATION LEVEL

Mrs. Phornlekha Tularak

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Secondary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1975

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

สมาน อนุวิท.

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ วิชาโท คณะ บริหารกรรมการ

ประสิทธิ์ อนุวิท กรรมการ

ประสิทธิ์ อนุวิท กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิบูลศรี วาสนสมสิทธิ์

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การสอนวิชาศีลธรรมในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา

ชื่อ นางพรเลขา ฤดารักษ์ แผนกวิชามัธยมศึกษา

ปีการศึกษา 2517

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการเรียนการสอนวิชาศีลธรรมที่อาจารย์และนักศึกษาในวิทยาลัยครูประสมอยู่ ตลอดจนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาศีลธรรมในระดับ ป.กศ. ทั้งนี้เพื่อให้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอน คำว่าเรียนและหลักสูตรวิชาศีลธรรมให้เหมาะสมกับความต้องการของอาจารย์และนักศึกษาต่อไป

วิธีดำเนินงาน

ผู้วิจัยได้ดำเนินงานโดยสร้างแบบสอบถามขึ้น แล้วส่งไปยังอาจารย์ผู้สอนวิชาศีลธรรมทุกคนในวิทยาลัยครู 10 แห่งรวม 23 คน และส่งแบบสอบถามไปยังนักศึกษาระดับ ป.กศ. ในวิทยาลัยครูแห่งเดียวกันจำนวน 400 คน ผู้วิจัยได้แบบสอบถามของอาจารย์คืนมาครบ 23 คน และแบบสอบถามของนักศึกษาคืนมา 374 คน และหาค่าเฉลี่ยน้ำหนักของคำตอบ แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางผสมบทความ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. อาจารย์และนักศึกษารอบสอนและชอบเรียนวิชาศีลธรรมโดยเห็นว่า เป็นประโยชน์ในการพัฒนาจิตใจของเยาวชน และสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้

2. วิธีสอน อาจารย์ส่วนใหญ่ยังใช้วิธีการบรรยายและการอภิปราย
ประเภท วิธีสอนแบบให้แกปัญหาและวิธีสอนแบบสืบสวน (Inquiry Method)
มีใช้น้อยมาก

3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีไม่มาก
นัก เนื่องจากเวลาและอุปกรณ์การสอน ตลอดจนแหล่งความรู้ไม่อำนวยให้

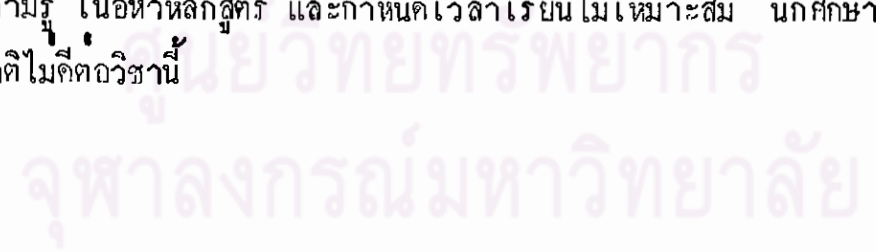
4. อาจารย์ไม่ค่อยใช้อุปกรณ์การสอนโดยให้เหตุผลว่าหายากและวิทยาลัย
มีอุปกรณ์การสอนไม่พอเพียง

5. อาจารย์ส่วนใหญ่ใช้การวัดผลด้วยข้อทดสอบแบบปรนัยและบรรยาย
รวมกัน ไม่ได้ประเมินผลพฤติกรรมของนักศึกษาโดยสม่ำเสมอ

6. นักศึกษายังมีตำราเรียนที่ไม่แน่นอนส่วนใหญ่ใช้ตำราเรียนที่แต่ละ
วิทยาลัยจัดทำขึ้น และหนังสือประกอบการเรียนการสอนเกี่ยวกับศีลธรรมในห้องสมุด
ยังมีไม่มากพอที่จะบริการให้อาจารย์และนักศึกษาได้ทั่วถึง

7. นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการอาจารย์ที่มีวิธีสอนที่ดี มีบุคลิกลักษณะดี มี
ความเป็นมิตรและเมตตา กรุณาต่อนักศึกษา

8. ปัญหาและอุปสรรคสำคัญในการเรียนการสอนวิชาศีลธรรมเรียงตาม
ลำดับ ได้แก่ อาจารย์ขาดเทคนิคการสอนที่ดี วิทยาลัยขาดแหล่งอุปกรณ์และแหล่งค้นคว้า
หาความรู้ เนื้อหาหลักสูตร และกำหนดเวลาเรียนไม่เหมาะสม นักศึกษาบางส่วนยังมี
ทัศนคติไม่ดีต่อวิชา

Thesis Title The Teaching of Ethics at the Lower Certificate
 of Education Level.

Name Mrs. Phornlekha Tularak
 Department Secondary Education

Academic Year 1974

ABSTRACT

Purpose

The purpose of this research was study the facts and opinions of teachers and students concerning the problems and obstacles in the teaching and learning of Ethics at the Lower Certificate of Education Level in order to set up recommendations for the improvement of Ethics instruction.

Procedure

Questionnaires were sent to twenty-three teachers and 400 students in ten teachers colleges, one in Bangkok Metropolis and nine in provinces. Returns were received from all teachers and 374 students. The collected data were tabulated and analyzed statistically by percentage and by mean-score with explanation.

Findings

The major findings of this study were as follows :

1. Most teachers and students realized the value of teaching and studying Ethics because they thought that it was useful for moral development of youth and applicable to everyday lives.

2. Most teachers still used the lecture and discussion methods in teaching Ethics.

3. Most teachers did not provide enough co-curricular activities for the students due to lacks of time, instructional materials and information resources.

4. Most teachers hardly ever used audio-visual aids and instructional materials because there were not enough provision for them.

5. Most teachers used written test for evaluation rather than observing students behavior changes.

6. There were not enough textbooks and supplementary books for both teachers and students.

7. Most students wanted teachers who had techniques of teaching, a good personality and were friendly and kind.

8. The major problems and obstacles of learning and teaching Ethics were as follows : teachers did not have good teaching technique ; the teachers colleges did not provide enough teaching aids, instructional materials and information resources for teachers and students; the Ethics curriculum was inappropriate and some students held a negative attitude towards this subject.

กิติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ก็ด้วยดี เนื่องจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิบูลศรี
วาสนสมสิทธิ์ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยได้กรุณาให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ รวมทั้งความช่วยเหลือ
และเอาใจใส่ในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และรองศาสตราจารย์ ประคอง
กรรณสูต ได้กรุณาให้คำปรึกษาที่แจ่มแจ้งและให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการทางสถิติเป็นอย่างดี
ตลอดมา

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของ อาจารย์และ
นักศึกษาในวิทยาลัยครูต่าง ๆ เป็นอย่างดียิ่ง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับ
จึงขอกราบขอบพระคุณและขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้
ด้วยดี ณ โอกาสนี้ด้วย

พรเลขา ตุลาภักษ์

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช
กิตติกรรมประกาศ.....	ญ
รายการตารางประกอบ.....	ฉ

บทที่

1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
คุณค่าของการวิจัย.....	9
ความจำกัดของการวิจัย.....	9
ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย.....	10
2 งานวิจัยและงานเขียนที่เกี่ยวข้อง.....	11
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	28
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
5 บทสรุป.....	117
สรุปผลการวิจัย.....	117
อภิปรายผลการวิจัย.....	133
ข้อเสนอแนะ.....	142
บรรณานุกรม.....	145
ภาคผนวก.....	152
ประวัติการศึกษา.....	194

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1	วิชาเอกของอาจารย์ที่สอนวิชาศึกษารวม..... 36
2	วิชาอื่นที่อาจารย์สอนนอกจากวิชาศึกษารวม..... 34
3	ระดับชั้นที่อาจารย์สอนวิชาอื่นนอกเหนือวิชาศึกษารวม..... 35
4	งานพิเศษที่อาจารย์ทำนอกจากงานสอนประจำ..... 36
5	เหตุผลที่อาจารย์ขอสอนวิชาศึกษารวม..... 37
6	เหตุผลที่อาจารย์ไม่ขอสอนวิชาศึกษารวม..... 38
7	วิธีการที่อาจารย์ใช้เวลาว่างในการเตรียมการสอนวิชาศึกษารวม 39
8	จำนวนเวลาที่ใช้เตรียมการสอนวิชาศึกษารวมแต่ละครั้ง..... 41
9	วัตถุประสงค์ในการสอนวิชาศึกษารวม..... 42
10	สิ่งที่อาจารย์คำนึงถึงในการเตรียมเนื้อเรื่องวิชาศึกษารวม..... 43
11	ความคิดเห็นการวางโครงการและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิชาศึกษารวม..... 44
12	คาใจที่นำหน้าหนังสือสอนที่อาจารย์ใช้ในวิชาศึกษารวม..... 45
13	ความขอยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาศึกษารวม..... 46
14	ความรู้ดีของอาจารย์ที่มีต่อนักศึกษาหลังจากสิ้นสุดการสอนวิชา ศึกษารวมแต่ละครั้ง..... 48
15	ปัญหาในการสอนวิชาศึกษารวม..... 49
16	บุคคลที่อาจารย์ขอความช่วยเหลือในการแก้ปัญหาการเรียน วิชาศึกษารวม..... 50

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
17	อุปกรณ์การสอนที่อาจารย์ใช้ในการสอนวิชาศีลธรรม.....	52
18	หลักเกณฑ์ในการเลือกอุปกรณ์การสอนของอาจารย์วิชาศีลธรรม.	53
19	ประเภทของหนังสือเกี่ยวกับวิชาศีลธรรมที่มีในห้องสมุดวิทยาลัย	56
20	ปัญหาและอุปสรรคในการจัดหาและการใช้อุปกรณ์การสอนของ อาจารย์วิชาศีลธรรม.....	57
21	สาเหตุที่อาจารย์สอนวิชาศีลธรรมไม่ทันตามหลักสูตร.....	58
22	สาเหตุที่การสอนวิชาศีลธรรมไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้..	59
23	กำหนดเวลาการวัดผลวิชาศีลธรรม.....	60
24	ความมุ่งหมายในการวัดผลวิชาศีลธรรม.....	61
25	วิธีการวัดผลวิชาศีลธรรม.....	62
26	คะแนนที่สำคัญที่สุดในการวัดผล.....	63
27	ปัญหาของการวัดผลวิชาศีลธรรม.....	64
28	ความสำคัญของการวัดผลที่จะนำมาเป็นแนวทางในการแก้ไขและ ปรับปรุงการเรียนวิชาศีลธรรมให้กับนักศึกษา.....	65
29	สิ่งที่อาจารย์ต้องการเน้นในการสอนวิชาศีลธรรม.....	66
30	หลักการจัดเนื้อหาในการสอนวิชาศีลธรรม.....	68
31	ประเภทของหนังสือและเอกสารที่อาจารย์ใช้ประกอบการสอน วิชาศีลธรรม.....	70

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
32	ปัญหาและอุปสรรคของอาจารย์เกี่ยวกับการค้นคว้าและการใช้หนังสือประกอบการสอนวิชาศีลธรรม..... 71
33	ประเภทของชุมนุมส่งเสริมศีลธรรม จรรยา และวัฒนธรรม..... 72
34	คำเจดีย์นำหนักการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ศีลธรรม จรรยา และวัฒนธรรมของชุมนุมส่งเสริมศีลธรรมและวัฒนธรรม..... 73
35	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์การสอนวิชาศีลธรรม..... 76
36	ความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาในหลักสูตรวิชาศีลธรรมระดับ ป.กศ. 77
37	ความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อเรื่องในหลักสูตรที่น่าสนใจและมีประโยชน์ต่อความประพฤติประจำวันของนักเรียนมากที่สุด..... 78
38	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางหลักสูตรวิชาศีลธรรมระดับ ป.กศ. 79
39	ความคิดเห็นของอาจารย์เมื่อสอนไม่ทันหลักสูตร..... 80
40	คำเจดีย์นำหนักสิ่งทีอาจารย์วิชาศีลธรรมต้องการในการเข้ารับกิจกรรมและนิเทศการศึกษา..... 82
41	ความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการจัดและปกครองชั้นเรียนใดที่จะมีส่วนช่วยให้การสอนวิชาศีลธรรมดีขึ้น..... 83
42	คำเจดีย์นำหนักสิ่งทีอาจารย์ต้องการในการปรับปรุงการเรียน..... 84
43	เหตุผลที่นักศึกษาชอบเรียนวิชาศีลธรรม..... 89
44	เหตุผลที่นักศึกษาไม่ชอบเรียนวิชาศีลธรรม..... 90
45	คำเจดีย์นำหนักวิธีสอนที่อาจารย์วิชาศีลธรรมนำมาใช้กับนักศึกษา... 91

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
46	วิธีสอนของอาจารย์ที่นักศึกษาชอบ..... 92
47	ความรู้ลึกของนักศึกษาเมื่อเรียนวิชาศีลธรรมแต่ละครั้ง..... 94
48	คำเจดียนำหนักการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนของนักศึกษา.. 95
49	ประเภทของชุมนุมส่งเสริมศีลธรรม จรรยา และวัชชนธรรม ที่มีใน วิทยาลัย..... 97
50	อุปกรณ์การสอนที่อาจารย์ใช้ประกอบการสอนวิชาศีลธรรมมากที่สุด 00
51	ความรู้ลึกของนักศึกษาที่มีต่อการใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนของ อาจารย์.....101
52	ประเภทของหนังสือประกอบการเรียนวิชาศีลธรรมที่นักศึกษา ชยไข.....103
53	แหล่งที่มาของคะแนนวัดผลการเรียนวิชาศีลธรรม.....105
54	อุปสรรคและปัญหาของนักศึกษาในการเรียนวิชาศีลธรรม.....106
55	วิธีการที่นักศึกษาใช้เมื่อไม่เข้าใจวิชาศีลธรรม.....107
56	ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับวิชาศีลธรรม.....108
57	ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ผู้สอนวิชาศีลธรรม.....109
58	เนื้อเรื่องในวิชาศีลธรรมที่นักศึกษาเห็นว่า มีประโยชน์ต่อการนำไป ใช้ในชีวิตรประจำวันมากที่สุด..... 110
59	ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับตำราเรียนที่ใช้..... 111
60	อาจารย์สอนวิชาศีลธรรมที่นักศึกษาต้องการ.....113
61	สิ่งที่นักศึกษาต้องการปรับปรุงในการเรียนการสอนวิชาศีลธรรม114